

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่ม
และการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูง
ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน*

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP MODEL FOR GROUP
MANAGEMENT AND STRONG BUILDING
IN COMMUNITY ECONOMIC DEVELOPMENT ON THE HILL TRIBE
OF ETHNIC GROUPS IN NAN PROVINCIAL AREA

พุทธินันท์ บุญเรือง, Buddhinan Boonruang
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
Faculty of Humanities and Social Sciences
Uttaradit Rajabhat University

E-mail : Nanfa16@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้นำกลุ่มในชุมชน จำนวน 40 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่มย่อย ผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้แก่ “M-PED Model” ประกอบด้วย การบริหารจัดการกลุ่มที่หลากหลาย (Multi-Management) การสร้างความเข้มแข็งของผู้นำกลุ่ม (Potential) การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Empowerment) และการส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (Development) รูปแบบ

* Received 23 April 2021; Revised 13 June 2021; Accepted 14 June 2021

ที่พัฒนาขึ้น ถือเป็นสิ่งสำคัญมากที่ควรดำเนินการ ผู้นำกลุ่มสามารถที่จะบริหารจัดการกลุ่ม ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่หลากหลาย สร้างความเข้มแข็งของผู้นำกลุ่ม และความเข้มแข็ง ให้กับชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สู่ความยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การบริหารจัดการ, การสร้างความเข้มแข็ง, การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน, กลุ่มชาติพันธุ์

Abstract

This article aimed to develop and evaluate the transformational leadership model for group management and strong building in the community economic development on the hill tribe of ethnic groups in Nan provincial area. The sample groups used in the study were 40 group leaders in the community and the data collected by using questionnaires, interviews and small group discussion. The study found that.

The transformational leadership model for group management and the strong building of community in economic development on the hill tribe ethnic groups in Nan Provincial area was the "M-PED Model" consisting of Multi-Management, Potential, Empowerment, Development. The model had developed that was a very importance to implementation. The group leaders could be group managed in community economic development in various fields, made strong building of group leader and community, the promotion the community economic development to be sustainable and relying on oneself.

Keywords : Transformational Leadership, Management, Strengthening, Community Economic Development, Ethnic Groups

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา ด้านหนึ่งการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ได้แก่ การพัฒนาภาคการเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและ ยั่งยืน สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมและเร่งขยายผล แนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการ บริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจ ของภาคบริการ พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ พัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาอย่าง ครบวงจร การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน โดยส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก พัฒนาการ อำนวยความสะดวกทางการค้าให้ได้มาตรฐานสากล สนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาปัจจัย สนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

แนวทางการพัฒนาชุมชนด้านหนึ่ง คือ การพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจาก หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจชุมชน ล้วนเป็นรูปแบบหนึ่งที่ดีดำเนิน กิจกรรมในชุมชน สิ่งสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งหรือพัฒนา สู่รูปแบบต่าง ๆ ล้วนอาศัยผู้นำในชุมชนเป็นสำคัญ จากการศึกษาทำให้เข้าใจการนำชุมชนของ ผู้นำว่าต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตามด้วย ทั้งนี้ อภิวัณณ พิมลแสงสุริยา (2561, น. 69) กล่าวว่า Inspirational Leadership คือ ผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ตาม หมายถึง ความสามารถที่จะชี้แนะ และจูงใจผู้อื่นด้วยวิสัยทัศน์ที่มีพลังโน้มน้าวจิตใจ เป็นทักษะที่ทำให้ ผู้นำมองการณ์ไกลและเป็นความสามารถที่ช่วยสร้างความน่าตื่นตื่นในการทำงานให้กับ ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย 1. การค้นหาคุณค่า

ในการทำงาน คนเราจะสามารถทำงานอย่างเต็มที่ได้อีกเชื่อและศรัทธาในสิ่งที่กำลังทำ คนเราน่าจะมีใจในงานที่ตนเองทำและเข้าใจว่างานที่ทำนั้นมีความหมายต่อพวกเขาอย่างไร ความมุ่งมั่นที่มีอยู่ภายในจะผลักดันให้ตัวของเขาเองพยายามสร้างความสำเร็จเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น ผู้นำที่ถูกต้องเชื่อมโยงและชี้ให้เห็นและเข้าใจได้ว่างานที่พวกเขาทำอยู่นั้นมีคุณค่าต่อพวกเขาและเป็นจุดเชื่อมต่อที่จะนำพวกเขาไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการได้อย่างไร

2. การนำด้วยวัฒนธรรม วัฒนธรรมองค์กรไม่ใช่แค่คอนเซ็ปต์แต่วัฒนธรรมองค์กรเป็นแกนสำคัญสำหรับความยั่งยืน วัฒนธรรมในองค์กรสามารถเกิดขึ้นได้จากค่านิยมและวิสัยทัศน์ขององค์กรในการที่จะก้าวไปสู่จุด ๆ หนึ่ง แต่การทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมตรงนี้ได้มันต้องอาศัยการทำงานอย่างหนักของผู้นำในการสื่อสารและถ่ายทอด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและค่านิยมออกมาเป็นรูปธรรม เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ และส่งต่อความเข้าใจเหล่านี้ ไปสู่พนักงานอย่างชัดเจน

3. ความเชื่อมั่นในตัวพนักงาน ความเชื่อมั่น เป็นสิ่งที่ไม่ได้สร้างกันง่าย ๆ ต้องใช้เวลา ผู้นำที่ยืนเฉย ๆ และชี้นิ้วสั่งงาน ให้พนักงานทำตามอย่างเดียว คงไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นได้ ผู้นำที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา ต้องเริ่มต้นจากการเชื่อมั่นในตัวพนักงานก่อนแล้วความเชื่อมั่นนั้นจะนำไปสู่ความมุ่งมั่น ความผูกพัน และความภักดีของพนักงานต่อไป

4. การสร้างความโปร่งใส ความโปร่งใสในการทำงาน ความผิดพลาดเพียงชนิดเดียวอาจนำไปสู่หายนะได้ เพราะด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ฉับไว ทั้ง Facebook และ Twitter ทำให้ความผิดพลาดสามารถถ่ายทอดถึงสาธารณชนได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว

ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ Bums (1978, p. 98) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ผู้นำและผู้ตามมีปฏิสัมพันธ์กันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทั้งสองฝ่าย คือเปลี่ยนผู้ตามไปเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้นำแบบจริยธรรม กล่าวคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะตระหนักถึงความต้องการของผู้ตามและจะกระตุ้นตามให้เกิดความสำนึกและยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้นตามลำดับขั้น ความต้องการของมาสโลว์และทำให้ผู้ตามเกิดจิตสำนึกของอุดมการณ์ยึดถือค่านิยมเชิงจริยธรรม เช่น อีสรภาพ ความยุติธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ และสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับ (Kouzes & Posner 2007, p. 112) ที่เชื่อว่าการเป็นผู้นำเป็นกระบวนการที่สามารถสอนได้ โดยผู้นำได้รับอำนาจอิทธิพลจากผู้อื่นและเพื่อนร่วมงานในขณะที่ความเป็นผู้นำมาจากความเชื่อที่มั่นคงต่อวัตถุประสงค์และเต็มใจที่จะแสดงออกซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องแสดงภาวะผู้นำของตนใน 5 ด้าน ได้แก่ กล้าท้าทายต่อกระบวนการ (Challenging the Process) สร้างแรงคลใจต่อวิสัยทัศน์ร่วม (Inspiring a Shared Vision) เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น (Enabling Others to Act)

เป็นต้นแบบนำทาง (Modeling the Way) และการกระตุ้นหัวใจ (Encouraging the Heart) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับ สำเนา หมิ่นแจ่ม (2557, น. 53) กล่าวว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม การสร้างแรงบันดาลใจ ความคิดสร้างสรรค์ การมีอุดมการณ์ ซึ่งเป็นแนวทางหลักของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จุดเน้นของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คือ การกระตุ้นใช้ปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ภาวะผู้นำ จึงเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ความสำคัญของการพัฒนาดังกล่าวมาแล้วข้างต้นสิ่งที่เป็นหัวใจในการดำเนินการคือ ผู้นำในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในชุมชนไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น หรือการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จำเป็นต้องใช้ภาวะความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ที่ผ่านมการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน แต่ละชุมชนมีทิศทางและการบริหารที่แตกต่างกันไป ยังไม่มีรูปแบบหรือแนวทางที่ชัดเจนเพราะขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่เป็นสำคัญทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาวิจัยการพัฒนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดภาวะผู้นำในชุมชนท้องถิ่นให้เห็นถึงความสำคัญและการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอันนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม อันสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ศึกษากับผู้นำกลุ่มในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน คัดเลือกผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพในการนำชุมชน จำนวน 10 คน ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน 10 คน ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 10 คน และที่มีศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน จำนวน 10 คน โดยมีการคัดเลือกดังนี้ อำเภอเมือง 4 ตำบล อำเภอแม่จริม 2 ตำบล อำเภอบ้านหลวง 2 ตำบล อำเภอนาน้อย 3 ตำบล อำเภอปัว จำนวน 4 ตำบล อำเภอท่าวังผา จำนวน 5 ตำบล อำเภอเวียงสา จำนวน 5 ตำบล อำเภอทุ่งช้าง 2 ตำบล อำเภอเชียงกลาง 3 ตำบล อำเภอนาหมื่น 2 ตำบล อำเภอสันติสุข 1 ตำบล อำเภอป่อเกลือ 1 ตำบล อำเภอสองแคว 2 ตำบล อำเภอภูเพียง 3 ตำบล และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 1 ตำบล

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยขั้นตอนนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำกลุ่มในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ในพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็ง ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ การบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน

ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยจะครอบคลุมเนื้อหาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ชุมชนพื้นที่สูงกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน จำนวน 15 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอแม่จริม อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเวียงสา อำเภอเชียงกลาง อำเภอนาหมื่น อำเภอสันติสุข อำเภอบ่อเกลือ อำเภอสองแคว อำเภอภูเพียง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ที่เก็บจากผู้นำกลุ่มในชุมชนกลุ่มตัวอย่าง 30 คน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาลงข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Content Synthesis) นำเสนอรูปแบบพรรณนาความเรียง

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษา พบว่า

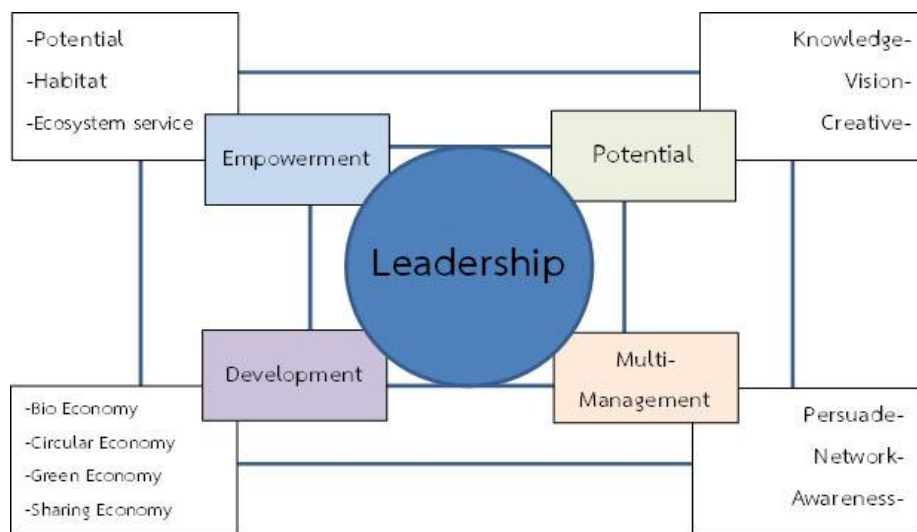
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสามารถเผชิญกับความสลับซับซ้อน (proselyste of complexity) อยู่ในระดับมาก รองลงมาเห็นว่าการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (Individual) อยู่ในระดับมาก รองลงมาเห็นว่าการมีอุดมการณ์ (Ideology) และการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ตัวแปร รองลงมาเห็นว่าการเป็นแบบอย่าง (Role Modeling) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participatory Working Culture) อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ตัวแปร รองลงมาเห็นว่าการกระตุ้นใช้ปัญญา (Stimulation of intelligence) อยู่ในระดับมาก รองลงมาเห็นว่าการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) อยู่ในระดับมาก รองลงมาเห็นว่าการสร้างทีมงาน (Teams) อยู่ในระดับมาก และยังมีความเห็นว่าการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนงาน (Goal and planning) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน จากการศึกษาค้นคว้า แปรอิสระศึกษาทั้งหมด 8 ชุด และมีตัวแปรที่ผ่าน

เข้ามาในสมการด้วยกันมีเพียง 7 ชุด ที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ คือ ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) ด้านการสร้างเครือข่าย (Network) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ด้านคณะกรรมการ (Board) ด้านการสนับสนุนจากภายนอก (Support) ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ (Resources) และด้านกฎระเบียบของกลุ่ม (Regulations) ทั้งนี้ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม (Management) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน สรุปได้ว่าผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้นำกลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้ความสำคัญต่อสมาชิก อยู่ในระดับมาก รองลงมามีความคิดเห็นว่าการสร้างกฎระเบียบของกลุ่ม และการกระตุ้นและสร้างกระบวนการ ทำงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ตัวแปร รองลงมามีความคิดเห็นว่า ภาวะผู้นำของกลุ่ม อยู่ในระดับมาก รองลงมามีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมแนวคิดและสัมพันธ์ภาพในการทำงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมามีความคิดเห็นว่าการพัฒนากลุ่มให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก รองลงมามีความคิดเห็นว่าการสร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพของกลุ่ม อยู่ในระดับมาก และยังมีความคิดเห็นว่าการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน หรือ “M-PED Model”

จากภาพที่ 1 แสดงรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน หรือ “M-PED Model” โดยผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ มีองค์ประกอบเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้

การบริหารจัดการกลุ่มที่หลากหลาย (Multi-Management) : ได้แก่ ผู้นำกลุ่มชุมชนในจังหวัดน่าน มีความสามารถการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนที่หลากหลาย ประกอบด้วย การโน้มน้าว (Persuade) ให้กับคนในชุมชนถึงความสำคัญของการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การเชื่อมโยงเครือข่าย (Network) ชุมชนในการร่วมมือกันการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความตระหนัก (Awareness) ให้กับคนในชุมชนถึงความสำคัญของการบริหารจัดการกลุ่มในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

การสร้างความเข้มแข็งของผู้นำกลุ่ม (Potential) : ได้แก่ ผู้นำกลุ่มชุมชนในจังหวัดน่าน มีความสามารถเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำกลุ่มให้มีความรู้ (Knowledge) มีวิสัยทัศน์กว้าง (Vision) และมีความสร้างสรรค์ (Creative) ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Empowerment) : ได้แก่ ผู้นำกลุ่มชุมชนในจังหวัดน่าน มีความสามารถเสริมสร้างพลังในการพัฒนาความเข้มแข็งให้กับคนและชุมชน ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชน (Potential) ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat) ของชุมชนให้เหมาะสมเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาระบบนิเวศบริการ (Ecosystem service) ในชุมชนสามารถส่งเสริมให้ชุมชนเข้าถึงบริการของระบบนิเวศเพื่อสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจ

การส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (Development) : ได้แก่ ผู้นำกลุ่มชุมชนในจังหวัดน่าน มีความสามารถส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจหลายรูปแบบ ประกอบด้วย การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Economy) ในการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ในการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทิ้งในชุมชนมาพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสมดุลทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมใช้ประโยชน์ (Sharing Economy) ในการบริการแบบทางเลือกที่สามารถเลือกใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน หรือ “M-PED Model” เป็นรูปแบบที่สามารถดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำในชุมชนพื้นที่จังหวัดน่าน ที่มีจุดมุ่งหมายในการเป็นผู้นำแห่งการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูง รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นมาทำให้มองเห็นได้ว่า ผู้นำในชุมชนมีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน สอดคล้องกันกับการศึกษาของ วิสาขา ภูจินดา และคณะ (2560, น. 3) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยผู้สูงอายุในพื้นที่ชนบทของประเทศไทย พบว่า การจัดสรรทรัพยากรในการ

ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุด คือ การดำเนินงานอาสาสมัครหรือจิตอาสา ปัญหามลพิษหรือปัญหาสิ่งแวดล้อม ในชุมชนที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ภัยแล้ง ดินทรุด ดินถล่ม และพายุ การดำเนินการดูแลหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า การดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และการบังคับใช้กฎหมายหรือกำหนดมาตรการ แผนงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาว่า โดยสภาพพื้นที่ของจังหวัดน่าน เป็นพื้นที่ป่าเป็นส่วนใหญ่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นทุกคนเห็นความสำคัญ ตระหนักรู้เข้าใจ โดยเฉพาะในเรื่องของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ทำให้คนในชุมชนโดยผู้นำชุมชนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำชุมชน พัฒนาชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้น สิ่งที่น่าสนใจของรูปแบบภาวะผู้นำที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น ไม่ใช่เป็นรูปแบบใหม่แต่เป็นทิศทางมุ่งเป้าประเด็นในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกันกับการศึกษาของ บงกชมาศ เอกเอี่ยม (2562, น. 102) ว่าผู้นำมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมแบบทำงานเป็นทีม เน้นงานควบคู่กับความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นปัจจัยภายในที่สำคัญต่อความสำเร็จของชุมชน ผู้นำจึงเสนอกิจกรรม การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน เน้นการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ด้านอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและวิสาหกิจชุมชน เพื่อเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งภายใต้ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ พุทธินันท์ บุญเรือง (2561, น. 2) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งผลการศึกษาเห็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียว จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นใช้ปัญญา การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ความคิดสร้างสรรค์ และการมีอุดมการณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย ด้านการสื่อสารมวลชน ด้านจิตสำนึก ด้านเศรษฐกิจ ด้านประชากร ด้านนิเวศวิทยา ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านนโยบาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสังคม ด้านความตระหนัก ด้านทัศนคติ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการ และรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย

การบริหารจัดการทรัพยากรที่หลากหลาย (Multi Management) การสร้างความตระหนัก (Awareness) ระบบนิเวศบริการ (Ecosystem Service) การโน้มน้าว (Persuade) การพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat) การใช้ประโยชน์สูงสุด (Utility) การเชื่อมโยงเครือข่าย (Network Connect) ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องตรงกันผู้ศึกษาวิจัยว่า ผู้นำในชุมชนจะพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อรองรับและตอบสนองต่อสภาพบริบทและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่โดยเฉพาะชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดน่าน

จากการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน หรือ “M-PED Model” ทำให้มองเห็นว่าภาวะผู้นำที่ได้พัฒนาขึ้นสามารถรองรับการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้เกิดชุมชนเศรษฐกิจสีเขียว สามารถเสริมสร้างรายได้ในการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ฤทธิบาน สุชีวะกุล และคณะ. (2557, น. 41) ที่ได้ทำการศึกษา รูปแบบพัฒนาการจัดการป่าชุมชนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ปัจจุบัน ศักยภาพการจัดการป่าชุมชนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแปลผลระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาการจัดการป่าชุมชน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชน ด้านผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ผลการสร้างรูปแบบพัฒนาการจัดการป่าชุมชนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 5 มิติ 10 โครงการ ได้แก่ มิติที่ 1 ด้านการพัฒนาองค์กรจัดการป่าชุมชนให้เข้มแข็ง มิติที่ 2 เป็นแหล่งอาหารและปัจจัย 4 มิติที่ 3 เป็นป่าชุมชนที่มีรูปพื้นที่ลุ่มน้ำต่อเนื่องกันไป มิติที่ 4 ด้านเศรษฐกิจและมิติที่ 5 เป็นแหล่งเรียนรู้และนันทนาการ เมื่อแปลงเป็นโครงการเพื่อนำไปสู่การดำเนินการ ประกอบด้วย 10 โครงการ

การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน สิ่งสำคัญคือความมุ่งมั่นของผู้นำในการที่จะการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะความสามารถเผชิญกับความสลับซับซ้อน (proselyte of complexity) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (Individual) การมีอุดมการณ์ (Ideology) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) การเป็นแบบอย่าง (Role Modeling) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Participatory Working Culture) การกระตุ้นใช้ปัญญา (Stimulation of intelligence) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การสร้างทีมงาน (Teams) การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนงาน

(Goal and planning) เป็นหัวใจหลักสำคัญของการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ทั้งนี้ สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยเฉพาะ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ การสร้างเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านคณะกรรมการ ด้านการสนับสนุนจากภายนอก ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ และด้านกฎระเบียบของกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การดำเนินการในส่วนต่าง ๆ สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้ผู้นำจะดำเนินการได้ต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน รูปแบบที่พัฒนาขึ้นไม่ใช่เป็นรูปแบบตายตัว แต่เป็นจุดเริ่มต้นในการมุ่งทิศทางของการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ผลของรูปแบบจะสำเร็จได้หรือไม่ ต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งประโยชน์ของชุมชนและส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ดังนี้

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำของผู้นำในชุมชนที่มีบทบาทในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งผู้นำจะบริหารจัดการโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ แต่ควรจะให้เยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม หรือการสร้างควมตระหนัก ในการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ทั้งนี้ อาจร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ประสานร่วมมือจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชน

2. การบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ผู้นำในพื้นที่จะมีบทบาทเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ หน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกลุ่มที่หลากหลาย เน้นการสร้างควมเข้มแข็งของการพัฒนาเศรษฐกิจ ในการร่วมมือในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ

ทั้งการจัดการอบรม การจัดกิจกรรม การส่งเสริม และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การสร้างรูปแบบใหม่ คำนึงถึงคุณภาพ ส่งเสริมรายได้ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

3. รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้“M-PED Model” เป็นเพียงรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเท่านั้น ควรนำรูปแบบ“M-PED Model”มาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษา รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ควรมีการนำวิธีการบริหารงานเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับเพื่อค้นหาวิธีการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิธีใดที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลในบริบทของชุมชนพื้นที่และสะดวกต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน มากที่สุด

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมาศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

3. ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคในการการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานต่อไป

4. ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามทิศทางและนโยบายการพัฒนาประเทศ

5. ควรศึกษาผลกระทบของการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เสริมสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนต่อไป

6. สภาพและปัญหาของการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน แต่ละแห่งมีสภาพ

และปัญหาต่างกัน บริบทต่างกัน ควรจะศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการพัฒนาในแต่ละพื้นที่

7. ควรมีการศึกษาผลการนำรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้กับองค์กรหรือชุมชนเพื่อสร้างองค์กรหรือชุมชนต้นแบบ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนท้องถิ่นควรนำแนวการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่านไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนำไปใช้

2. ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ ควรนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและการบริหารจัดการกลุ่ม และการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในชุมชนเพื่อวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ

3. ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ ควรนำผลการวิจัยไปวางแผนในการบริหารจัดการกลุ่มและการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรนำรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้หรือปรับใช้กับองค์กรหรือชุมชนเพื่อสร้างองค์กรหรือชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นรูปธรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2562). ภาวะผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความยั่งยืนของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร. 36(3), 102-113.

พุทธินันท์ บุญเรือง. (2561). รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดอุดรดิตถ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ฤทธิบาน สุชีวะกุล และคณะ.(2557). รูปแบบพัฒนาการจัดการป่าชุมชนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์. 3(2), 41-58.

- วิสาชา ภูจินดา และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยผู้สูงอายุ ในพื้นที่ชนบทของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. สรุปรยุทธ์ศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. เรียกใช้เมื่อ 22 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/11426-strategy-๓>
- สำเนา หมิ่นแจ่ม.(2557). องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูง. Rajabhat Chiang Mai Research Journal, 13(2), 53-69.
- อภิวุฒิ พิมลแสงสุริยา.(2561). ผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทออกคิด สลิงชอท จำกัด.
- Burns, J.M. leadership. (1978). New York : Harper & Row.
- Kouzes & Posner. (2007). Leadership Challenge. 4th ed. San Francisco : HB Printing.

